

Norges Bank forvirrer

Norges Bank har satt ned renta. Det er et krisetegn. Men begrunnelsen for rentenedsettelsen er lite egnet til å skape kriseforståelse. Norges Bank vil at vi skal shoppe mer fram mot jul.

Julehandelen har nemlig ikke tatt av som ventet. Butikkene melder at folk snur på tusenlappene og kjøper bare det nødvendige. Så langt har julehandelen gått ned med 1,8 prosent sammenlignet med i fjor. Folk sparer i stedet for å forbruke. Det er ikke så dumt med tanke på at eurokrisa kan slå inn for fullt også i Norge.

Folk sparer mer enn antatt. Det er naturlig når det ligger an til at 2012 blir et krisear. Da er det klokt å ha en buffer, samt å kvitte seg med gjeld.

Men Norges Bank oppfordrer oss til å la pengene sitte løse, ikke bare med å sette ned renta, men også i begrunnelsen for å gjøre det. Signalet blir at vi ikke trenger bekymre oss for krisa. Altså motsatt av det som kanskje var meningen.

Rentenedsettelsen kommer selv sagt også eksportindustrien til gode. Krona går ned, og norske bedrifter får lettere solgt sine varer. Det bidrar til å hindre permitteringer og oppsigelser. Men når eurokrisa slår inn for fullt også i Norge, da vil det være behov for helt andre typer tiltak i verktøykassa. Uansett ville det ha vært klokt å vente litt med å bruke opp rentenedsettelse som verktøy.

Det er dessuten ikke bare på grunn av eurokrisa at eksportindustrien sliter og heller ikke

Oppsummert

Krisetegn

1 Norges Bank setter ned renta med 0,5 prosentpoeng.

Signal

2 Folk oppfordres til å la pengene sitte løse.

Kriseår

3 Dersom eurokrisa slår inn i Norge i 2012, blir den høye gjelda det største problemet.

på grunn av kronkursen. Jevnfør eksemplene papirindustri og fornybar energiindustri.

I euroland med økonomien på felgen, høy arbeidsledighet og lave inntekter, kan det ha noe for seg å stimulere til økt forbruk. Men det gjelder foreløpig ikke for Norge. Vi er enn så lenge en beskyttet øy. Men vi har tjent for mye, brukt for mye og lånt til langt over pipa. Når krisa slår inn, og arbeidsplasser blir borte, vil den høye privatgjelden bli det største økonomiske problemet. Den forsiktige julehandelen tyder på at det har folk flest forstått.

I dette bildet forvirrer Norges Bank med sin rentepolitikk. Den er feil medisin på feil tidspunkt.

FOTO: BIRGER MØRKEN

Olav Randen: Mener politikken ikke er så fastlåst.

Landbruk

* «Den norske landbrukspolitikken er ikkje så fastlåst som dei mektige aktørane vil ha oss til å tru.»

Olav Randen, geitebonde og forlegger, i Klassekampen.

Flere bønder

* «Med politisk argumentasjon er det til dømes mogeleg å endre folks holdningar til landbruk. Skjer det, kan neste steg bli at politikken blir ein annan, at talet på bønder kan vekse, at me kan nå ei høgare sjølvforsyning av landbruksvarer, at me kan sikra busetnad i bygdene, at me kan få ein norsk matproduksjon som ikkje er i konflikt med interessene til fattigfolk i utviklingsland og at me kan redusere klimautsleppa frå landbruksproduksjon med 90 prosent.»

Olav Randen i Klassekampen.

Ting

* «Da forrige finanskrise kom, mottok de mindre søppel enn vanlig på Grønmo. Da den var over, sto folk i kø for å kaste ting. Vi bør oftere spørre oss om vi virkelig har behov for nye ting.»

Shahzad Rana, gründer og programleder, til A-magasinet.

Utslipp

* «Bilen står for en liten del av utslippene, mellom 15 og 20 prosent i Norge, mens den får 80 prosent av skylda. Det viktigste jeg gjør er å holde meg fra å kjøpe nye ting som er laget på kullkraft i Kina. Jeg er opptatt av at ting skal vare lenge.»

Lars Mytting, vedbokforfatter, til Dagsavisen.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. E-post: pfu@presse.no

Alle tiders magasin

DAGENS GJEST

Det er en godt bevart hemmelighet, men Alle tiders er faktisk alle tiders. Riksantikvarens magasin gir etatens fagansatte et ansikt.

Hvor skal vi begynne? For med 44 annonsefrie sider er det mye å velge mellom.

Forsiden domineres av kunstneren Pablo Picasso som holder et par utkast til utsmykningen av Høyblokka mellom hendene. En aldrende, viljesterk mann i smårutete bukser og mørk genser foran en malingslitt verandadør på sørligere breddegrader. Han kikker rett inn i fotografens linse. En anelse undrende? Kanskje. I alle fall en mann med øyne du husker. Han ble en legende mens han levde og en kunstner i verdensformat. Derfor er også Høyblokka selv verdt en betraktning. Ikke bare på grunn av Picasso, men også fordi dens fremtid er minst like usikker som Nasjonalgalleriets Munch-sal.

«**Det var Viksjø** som hadde ideen til å spørre Picasso», sier kunstneren Carl Nesjar i et intervju

med Riksantikvarens Leif Anker. «Jeg sa: 'aldri i verden', det hadde lite med realiteter å gjøre å prøve å få med en verdensberømt kunstner. Men jeg måtte prøve, jeg var den eneste av oss som snakket fransk.»

Nesjar reiste til Cannes, men var i ferd med å gi opp da han besøkte sin barndomsvenn fra Larvik, Erik Hesselberg, som hadde vært med på Kon-Tiki-ekspedisjonen. Der møtte han også Eugene Fidler som hadde laget keramikk med Picasso og som ordnet et møte. Fidler presenterte Nesjar som nordmann, og Picasso ble straks begeistret fordi Edvard Diriks – sønn av den kjente fyrdirektøren Carl Frederik Diriks, også kalt Fyrdiriks – hadde understøttet en venn av ham da de begge var unge kunstnere i Paris.

Pablo Picasso tente på naturbetongens muligheter og takket ja til et samarbeid med nordmennene. Vederlagsfritt, selvfølgelig. Kunsten skulle jo komme offentligheten til gode, og Picasso var en gammel radikaler. Nesjar fikk med seg tegninger hjem som ble sandblåst i naturbetongen med godt resultat. Resten av historien kjenner vi,

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

HØYBLOKKA

«**Mens arkitekter, museumsfolk, politikere og aviskommentatorer diskuterer Høyblokka videre skjebne, forholder vår øverste antikvariske myndighet seg taus.**»

for utsmykningen har gjort Re-gjeringskvartalet verdenskjent.

Picasso fortsatte samarbeidet med Nesjar i blant annet Barcelona, New York, Stockholm, Paris og Jerusalem. Tankevekkende er det derfor at mens arkitekter, museumsfolk, politikere og aviskommentatorer diskuterer Høyblokka videre skjebne, forholder vår øverste antikvariske myndighet seg taus, fraværende og uinteressert i det som skal være etatens hovedansvar.

«**En tilsynelatende ubetydelig gjenstand** kan også bli et historisk monument og dermed et viktig kulturminne», skriver Aftenpostens Per Egil Hegge i sin artikkel om steinen på Domkirkeberget i Tallinn.

Det samme kan sies om Alle tiders. Med dette magasinet har redaktør Signe Ihlen Tønsberg satt fokus på den Riksantikvaren vi forventer å finne i Dronningens gate. Den Riksantikvaren som kjennetegnes ved kunnskap, faglig autoritet, etterrettelighet og formidlingsglede. Derfor er Alle tiders et blad du kan lese i dag, i morgen eller om ti år.